

**BIURO PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA
w SZCZECINIE**

ul. Szymanowskiego 2, 71-416 Szczecin
tel. (0-91) 42 21 055, 42 45 739, fax 42 24 771
e-mail: bppm@um.szczecin.pl

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO**

„Gumieńce – św. Kingi” w Szczecinie

źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów BPPM w Szczecinie

AUTOR OPRACOWANIA :

mgr Justyna Dobrucka

KIEROWNIK ZESPOŁU

OCHRONY ŚRODOWISKA:

mgr Jolanta Wiśniewska

PROJEKTANT PLANU:

mgr inż. arch. Dorota Zaleska

GENERALNY PROJEKTANT:

mgr inż. arch. Angelika Szerniewicz - Kwas

DYREKTOR BIURA:

mgr inż. arch. Zofia Fiuk-Dymek

Szczecin, BPPM, grudzień 2021 (aktualizacja maj 2022)

WYŁOŻENIE DO PUBL_WGL_MAJ_2022

Oświadczenie

Oświadczam, że ukończyłam jednolite studia magisterskie na kierunku: gospodarka przestrzenna i sporządziłam samodzielnie ponad 5 prognoz oddziaływania na środowisko.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

mgr Justyna Dobrucka

WYŁOŻENIE DO PUBL_WGL_MAJ_2022

1. STRESZCZENIE.....	7
2. WPROWADZENIE.....	7
2.1. METODA SPORZĄDZENIA PROGNOZY	8
2.2. STOPIEŃ SZCZEGÓŁOWOŚCI PROGNOZY.....	9
2.3. PRZEDMIOT I CELE PLANU ORAZ POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI	9
2.4. TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCE Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY	10
3. ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA	11
3.1. STAN ZASOBÓW ŚRODOWISKA	11
3.1.1. <i>Morfologia</i>	11
3.1.2. <i>Warunki geologiczne i hydrogeologiczne</i>	11
3.1.3. <i>Wody powierzchniowe</i>	12
3.1.4. <i>Warunki klimatyczne</i>	3
3.1.5. <i>Klimat akustyczny</i>	4
3.1.6. <i>Zanieczyszczenie powietrza</i>	5
3.1.7. <i>Szata roślinna</i>	6
3.1.8. <i>Świat zwierzęcy</i>	8
3.1.9. <i>Walory krajobrazowe, dziedzictwo kulturowe i historyczne</i>	10
3.1.10. <i>Zasoby naturalne</i>	10
3.2. INTEGRALNOŚĆ EKOLOGICZNA OBSZARU.....	10
3.3. OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE	11
3.4. ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA	12
3.5. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI PLANU	13
4. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PLANU.....	13
CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM I SPOSOBY ICH UWZGLĘDNIENIA	13
5. ANALIZA I OCENA POTENCJALNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	16
5.1. POWIERZCHNIA ZIEMI	17
5.2. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	17
5.3. KLIMAT	18
5.4. KLIMAT AKUSTYCZNY I ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA	18
5.5. SZATA ROŚLINNA, ŚWIAT ZWIERZĘCY, RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	19
5.6. KRAJOBRAZ.....	19
5.7. ZASOBY NATURALNE	20
5.8. ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE	20
5.9. ZDROWIE I WARUNKI ŻYCIA LUDZI	21
5.10. OBSZAR NATURA 2000 I JEGO INTEGRALNOŚĆ	21
5.11. POWIERZCHNIOWE FORMY OCHRONY PRZYRODY	21
6. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA.....	22

6.1. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	22
6.2. IDENTYFIKACJA ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ	23
6.3. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIA	24
7. DZIAŁANIA ZAPOBIEGAWCZE	24
7.1. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE I OGRANICZANIE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	24
7.2. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	25
8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PLANIE	26
9. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PLANU	26
10. PODSUMOWANIE I WNIOSKI	26
11. LITERATURA I MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE	28

1. Streszczenie

Niniejsze opracowanie jest prognozą oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Gumieńce – św. Kingi”. Plan obejmuje teren o powierzchni ok. 30,3 ha ograniczony ulicami: od północy – ul. Ku Słońcu; od wschodu – ul. Europejską; od południa – ul. Harnasiów i Wrocławską; od zachodu – ul. św. Kingi i Kwiatową.

Zapisy planu miejscowego „Gumieńce – św. Kingi” mają na celu m.in. uregulowanie granic terenów zielonych wokół użytku ekologicznego „Stawek na Gumieńcach”, a także ustalenie sposobu zagospodarowania tego terenu w sposób zabezpieczający jego wartości przyrodnicze. W planie uregulowano także bieżące potrzeby przestrzenne mieszkańców oraz wyznaczono ramy do rozwoju przestrzennego, z zachowaniem wartościowych elementów krajobrazu. Efektem realizacji założeń planu będzie przestrzeń o wysokich walorach funkcjonalnych, użytkowych oraz estetycznych.

Ustalenia funkcjonalne oraz ustalenia kompozycji, form zabudowy i sposobu zagospodarowania terenu projektu planu, umożliwią odpowiednie kształtowanie zabudowy i zagospodarowania terenów objętych opracowaniem, a także zachowania stosunków przestrzennych opartych na harmonii terenów zieleni z terenami zainwestowanymi. Dzięki zapisom projektu planu, ochrona krajobrazu kulturowego oraz przyrodniczego wraz z wartościowymi komponentami, będzie prowadzona w sposób zorganizowany oraz efektywny.

Celem prognozy oddziaływania na środowisko jest diagnoza obecnego stanu środowiska, a także wskazanie rodzaju oddziaływań, jakie mogą wystąpić w związku z realizacją ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko.

Ustalenia zawarte w projekcie planu zgodne są z zasadami ochrony środowiska oraz zachowania ładu przestrzennego. Celem planu jest ochrona krajobrazu kulturowego oraz przyrodniczego, a także harmonijny rozwój przestrzenny. Z punktu widzenia uwarunkowań ekofizjograficznych nie ma przeszkód dla realizacji postanowień planu miejscowego. Uznaje się, że plan miejscowy nie będzie wywierał negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze i krajobraz miasta przy założeniu pełnego zastosowania i przestrzegania ustaleń dotyczących kształtowania i ochrony środowiska przyrodniczego. Prognoza oddziaływania na środowisko wykazała, że realizacja ustaleń planu nie spowoduje istotnych zagrożeń dla środowiska przyrodniczego oraz niekorzystnych oddziaływań na zdrowie i warunki życia ludzi.

2. Wprowadzenie

Zgodnie z art. 17 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 roku (Dz.U.2021.741 z późn. zm.) projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sporządza się wraz z prognozą oddziaływania tego planu na środowisko. Jest to wykonanie obowiązku, jaki nakłada art. 46 ust. 1 ustawy

z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2021.247. z późn. Zm.).

Jako akt prawa miejscowego plan zagospodarowania przestrzennego pełni funkcję regulacyjną, ustanawiając przeznaczenie terenów na określone cele i ustalając zasady ich zagospodarowania, godząc jednocześnie interes publiczny reprezentowany przez samorząd lokalny i inne instytucje publiczne, w tym przypadku konserwatora zabytków oraz interesy indywidualne mieszkańców, przedsiębiorców i innych jednostek. Ustalenia planu muszą również umożliwiać spełnienie wymagań ochrony zasobów i funkcjonowania środowiska.

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko ustaleń planu ma na celu zidentyfikowanie potencjalnych zmian, jakie mogą wystąpić w środowisku w związku z realizacją przewidzianych w przedmiotowym planie zamierzeń oraz późniejszym wykorzystywaniem powstałych obiektów i infrastruktury. Prognoza zatem, z samej swojej istoty, zawiera ocenę hipotetyczną, opartą bardziej na prawdopodobieństwie, niż na konkretnych wyliczeniach dla realizowanych w przyszłości zamierzeń. Należy również pamiętać, że ocena wpływu i zmian środowiskowych spowodowanych realizacją ustaleń planu jest zadaniem obciążonym wysokim stopniem niepewności, a zakres i oddziaływanie zmian może nie być zależne bezpośrednio od propozycji planu.

Niniejszy dokument pełni rolę informacyjną i ostrzegawczą w stosunku do późniejszych etapów realizacji inwestycji. Wskazuje jakie problemy z zakresu ochrony środowiska muszą być w ich trakcie brane pod uwagę, a także sygnalizuje możliwość wystąpienia zagrożeń w przyszłości. Zagrożenia te mogą wcale nie wystąpić lub mieć inny (łagodniejszy) charakter, o ile podjęte zostaną odpowiednie działania zapobiegawcze już na etapie realizacji przewidzianych planem przedsięwzięć.

Podstawowym celem prognozy jest określenie, analiza i ocena skutków, które mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenów dla wszystkich komponentów środowiska i zdrowia ludzi. Prognoza może również wskazywać preferowane z perspektywy ochrony środowiska sposoby realizacji postanowień planistycznych, których nie można zawrzeć w ustaleniach planu ze względu na jego specyfikę prawną.

2.1. Metoda sporządzenia prognozy

Prognoza sporządzana została w oparciu o wymagania ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Prognoza uwzględnia wszystkie aspekty wymienione w ustawie w odniesieniu do projektu planu, wykonanego zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Materiały źródłowe w połączeniu z wizją terenową były podstawą opracowania charakterystyki stanu funkcjonowania środowiska w podziale na jego poszczególne komponenty. Ze względu na stopień zainwestowania obszaru i obecne użytkowanie, planowane zmiany ustaleń planu oraz stan środowiska przyrodniczego prognoza

oddziaływania na środowisko sporządzona została w oparciu o metodę indukcyjno-opisową, polegającą na charakterystyce istniejących zasobów oraz mechanizmów funkcjonowania środowiska i wskazania potencjalnych skutków, wynikających z realizacji założeń planu.

2.2. Stopień szczegółowości prognozy

Zakres i stopień szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko został uzgodniony z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Szczecinie (pismo PS.NZ.400.0147.2019) oraz Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Szczecinie (pismo WOPN-OS.411.130.2019.MP) z zastrzeżeniem, iż w prognozie należy szczególnie uwzględnić wpływ ustaleń planu na:

- użytek ekologiczny „Stawek na Gumieńcach” wraz z obszarem przyległym, wychodzącym poza granice użytku, stanowiącym potencjalne miejsce występowania gatunków chronionych.

Prognoza wypełnia również zapisy art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

2.3. Przedmiot i cele planu oraz powiązania z innymi dokumentami

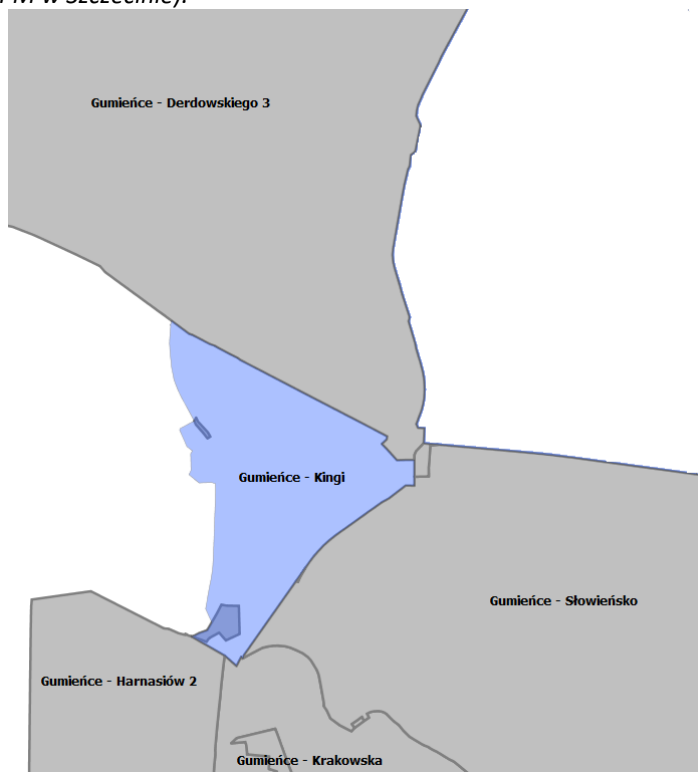
Plan „Gumieńce - św. Kingi” obejmuje obszar zlokalizowany w dzielnicy Zachód, w osiedlu Gumieńce, o powierzchni 30,3 ha ograniczony od północy ul. Ku Słońcu, od wschodu ul. Europejską, od południa ul. Harnasiów i ul. Wrocławską, a od zachodu ul. św. Kingi i ul. Kwiatową.

Obszar opracowania zajmują tereny zainwestowane, na których dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i wielorodzinna niskiej intensywności oraz rozległy teren zielony, w granicach którego znajduje się użytek ekologiczny „Stawek na Gumieńcach”. Przedmiotem planu jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, wielorodzinna, usługi, usługi sakralne, usługi oświaty, układ komunikacyjny, użytek ekologiczny „Stawek na Gumieńcach” oraz obiekty i sieci infrastruktury technicznej.

Do sporządzenia planu przystąpiono w celu uregulowania granic terenów zielonych wokół użytku ekologicznego „Stawek na Gumieńcach”, a także ustalenia sposobu zabudowy i zagospodarowania terenu (w szczególności wolnych od zabudowy działek).

Rys. 1 Obszar opracowania na tle obowiązujących planów miejscowych (źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów BPPM w Szczecinie).

Obszar analizy podzielony został na tereny elementarne, dla których sformułowane zostały ustalenia funkcjonalne, ekologiczne, kompozycji, form zabudowy i sposobu zagospodarowania terenu, komunikacyjne, inżynieryjne, a także zasad i warunków scalania i podziału nieruchomości.

Rozwiązania przyjęte w planie nie naruszają ustaleń obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Szczecin (Uchwała Rady Miasta Szczecin Nr XXXIX/1061/22 z dnia 26 kwietnia 2022 r.) i kontynuują politykę przestrzenną przyjętą w dokumentach strategicznych gminy, w tym Strategię Rozwoju Miasta, Lokalny Program Rewitalizacji. Obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Szczecin wskazuje, że przekształcenia i uzupełniania zabudowy w istniejącej tkance mieszkaniowej powinny uwzględniać istniejącą kompozycję osiedla, a także poprawę warunków mieszkaniowych.

2.4. Trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Przy opracowywaniu prognozy oddziaływania na środowisko miejscowego planu „Gumieńce – św. Kingi” nie wystąpiły utrudnienia wynikające z braków współczesnej wiedzy. Źródła przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko realizacji ustaleń określonych w planie były precyzyjne i dobrze udokumentowane. Realizacja założeń planu będzie dokonywana z wykorzystaniem najlepszych dostępnych technik (BAT).

3. Analiza i ocena stanu środowiska

3.1. Stan zasobów środowiska

3.1.1. Morfologia

Na ukształtowanie powierzchni ziemi analizowanego obszaru miały wpływ procesy naturalne, a także intensywne przekształcenia pochodzenia antropogenicznego.

Równina Gumieniecka, na której zlokalizowany jest obszar opracowania, stanowi równinę erozyjną moreny dennej. Na przeważającej części obszaru spadki nie przekraczają 3%, w środkowej części obszaru występują spadki w przedziale 3-5%. Rzeka Bukowa płynąca przez południowo-wschodnią część obszaru opracowania, wykorzystuje rozcięcie erozyjne, w obrębie którego znajduje się również rynna Jeziora Słonecznego, znajdującego się poza granicą planu. Bukowa w wyniku przeprowadzonych prac ziemnych została w dużej części ujęta w zamknięty, podziemny kolektor, a morfologia doliny w obrębie planu została całkowicie przekształcona. Geneza dolin i cieków w rejonie Równiny Gumienieckiej związana jest z odpływem wód roztopowych z płatów martwego lodu, w końcowym okresie plejstocenu.

Najbardziej urozmaiconą rzeźbą terenu charakteryzuje się obszar zieleni naturalnej z użytkowaniem ekologicznym „Stawek na Gumieńcach”, gdzie występują liczne uskoki, doły i zagłębienia. Urzeźbienie tego terenu jest wynikiem wydobywania gliny w latach 60-tych do celów budowlanych. Obrzeża użytku ekologicznego są wyniesione na poziomie 1,5-3,0 m, służą jako umocnienia dla sąsiedniej zabudowy mieszkaniowej.

Rzeźba terenu obszaru opracowania została silnie przekształcona antropogenicznie, w wyniku intensywnego zainwestowania kubaturowego. Równinny charakter terenu, niewielkie lokalne nachylenia terenu i przewaga glin w podłożu powodują jego stabilność oraz niską podatność na erozję wodną i wietrzną.

3.1.2. Warunki geologiczne i hydrogeologiczne

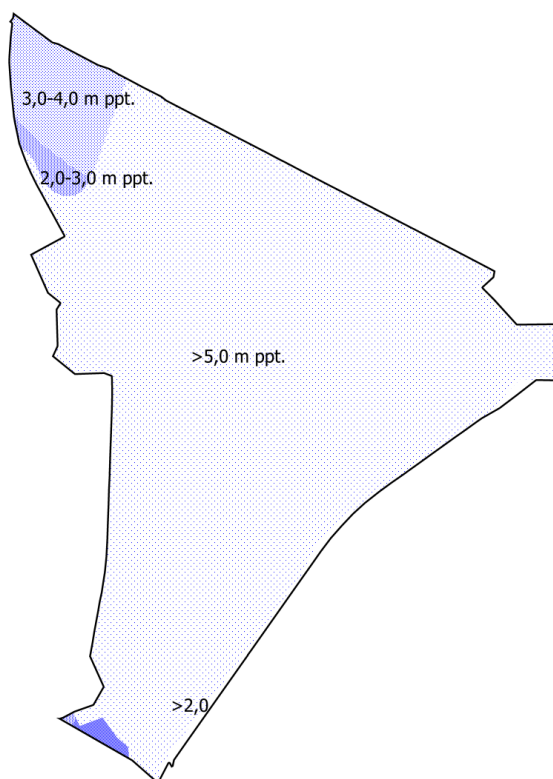
Rzeźba terenu i podłoże obszaru analizy są wynikiem akumulacyjnej działalności lądolodu oraz z erozyjnej działalności wód roztopowych w plejstocenie. Teren opracowania obejmuje fragment wysoczyzny polodowcowej należącej do Wzniesień Szczecińskich, a dominującą formą jest morena denna równinna (Równina Gumieniecka). W jej obrębie występują zagłębienia bezodpływowe, genetycznie związane z procesem wytapiania się brył martwego lodu, w których nastąpiła częściowo akumulacja biogeniczna w holocenie.

Wysoczyzna morenowa obszaru analizy zbudowana jest z plejstocenijskich utworów akumulacji lodowcowej, w postaci zalegających gruntów spoistych: glin piaszczystych, glin pylastych i piasków gliniastych oraz lokalnie pyłów. W niektórych zlokalizowanych miejscowo zagłębieniach terenu występują utwory bagienne: torfy i namuły, których miąższość w dolinie rzeki Bukowa przekracza 6 m. Obszar ten jest trwale i okresowo

podmokły. Wzdłuż wschodniej granicy obszaru opracowania występują grunty słabonośne w postaci nasypów.

Na przeważającej części obszaru pierwszy, piezometryczny poziom wody gruntowej występuje poniżej 5 m p.p.t. Ze względu na specyfikę budowy geologicznej mogą występować lokalnie płytsze sączenia wód gruntowych, które nie mają wpływu na warunki geotechniczne podłoża.

Rys. 2 Poziom wód gruntowych obszaru opracowania (źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów BPPM w Szczecinie).

3.1.3. Wody powierzchniowe

Obszar opracowania zlokalizowany jest w zlewni bezpośredniej rzeki Bukowa., stanowiącej lewy dopływ Odry. Wyływa ona z podmokłego terenu na Bezzeczu i płynie w kierunku południowym. Przepływając przez Gumieńce tworzy Jezioro Słoneczne, a ok. pół kilometra dalej łączy się z Gumieńcem, który zbiera wody ze wschodniej części gminy Kołbaskowo. Dolina rzeki w obrębie obszaru opracowania została całkowicie przekształcona w wyniku prac ziemnych prowadzonych w roku 2003, na odcinku wzdłuż wschodniej granicy ul. Europejskiej. Rzekę ujęto częściowo w podziemny kolektor, a północna część została uregulowana. Na skutek ingerencji człowieka, a także zmian

środowiskowych, ciek ten uległ częściowej degradacji. Inwentaryzacja terenowa wykazała, że na odcinkach rzeki Bukowa w granicach obszaru opracowania, postępuje zjawisko dewastacji wskutek zanieczyszczeń antropogenicznych.

W granicach obszaru opracowania występuje także niewielki ciek Struga, który uchodzi do Bukowej. Przepływa on przez dwa niewielkie zbiorniki wodne, z których jeden wraz z przyległym terenem hydrogenicznym objęty jest ochroną prawną w formie użytku ekologicznego „Stawek na Gumieńcach”.

Fot. 1 Użytek ekologiczny „Stawek na Gumieńcach” (źródło: materiały BPPM w Szczecinie)

3.1.4. Warunki klimatyczne

Klimat Szczecina kształtowany jest przez warunki fizjograficzne, bliskość morza. Czynniki mającymi największy wpływ na kształtowanie klimatu ma obecność jeziora Dąbie, doliny rzeki Odry oraz występowanie wysoczyzn: Wzgórz Warszawskich, Wzgórz Bukowych, a także Wału Bezleśnego. Na klimat miasta wpływ ma także występowanie trzech kompleksów leśnych puszc: Wkrzańskiej, Bukowej oraz Goleniowskiej.

Klimat Szczecina i jego okolic jest stosunkowo łagodny i wilgotny. Charakteryzuje go krótka łagodna zima, krótkie ciepłe lato i długie okresy przejściowe. Charakterystyczną cechą klimatu szczecińskiego jest niestałość pogody, głównie z powodu częstego przemieszczania się układów niżowych, zwłaszcza w okresach późnojesiennych, zimowych i wczesnowiosennych.

Na przestrzeni ostatnich lat opisane wyżej charakterystyczne cechy klimatu Szczecina są coraz mniej czytelne. Wynika to z dokonujących się wciąż w naszym stuleciu zmian pogodowych, klimatycznych. Zachodzące z dużą gwałtownością zjawiska pogodowe (anomalie temperatur, opadów, siła wiatrów) wpływają na zacieranie się wyraźnych granic

między porami roku. W związku z powyższym coraz trudniej określić charakterystyczny klimat miasta.

Na obszarze opracowania przeważają tereny o korzystnych warunkach bioklimatycznych, które przy koncentracji zabudowy i zieleni wysokiej charakteryzują się lokalnie osłabionym przewietrzaniem. Tereny te zlokalizowane są głównie w zachodniej części opracowania, gdzie przeważa zabudowa jednorodzinna wolnostojąca z ogrodami przydomowymi. Wzdłuż ul. Okulickiego przebiega klin napowietrzający, zapobiegający lokalnym skupiskom zanieczyszczeń powietrza.

Teren zieleni naturalnej w obrębie ul. Europejskiej charakteryzuje się niekorzystnymi warunkami bioklimatycznymi. Teren ten ze względu na położenie w lokalnym obniżeniu oraz podmokłe warunki posiada osłabione przewietrzanie, możliwość występowania inwersji termicznych i zastoisk chłodnego powietrza, a także podwyższoną wilgotność powietrza. Obszar ten to także rejon obniżonej zdolności atmosfery do samooczyszczania.

3.1.5. Klimat akustyczny

Dopuszczalne poziomy hałasu określone są w Rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Analizowany teren, w rozumieniu tego dokumentu, podlega ochronie jako teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz jako teren zabudowy wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego i tereny mieszkaniowo-usługowe (Tab. 1).

Tab. 1 Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku według źródeł hałasu (źródło: opracowanie własne na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku).

RODZAJ TERENU	DOPUSZCZALNY DŁUGOOKRESOWY ŚREDNI POZIOM DZWIĘKU A W Db			
	DROGI LUB LINIE KOLEJOWE		POZOSTAŁE OBIEKTY I DZIAŁALNOŚĆ BĘDĄCA ŹRÓDŁEM HAŁASU	
	L _{DWN}	L _N	L _{DWN}	L _N
	PRZEDZIAŁ CZASU ODNIESIENIA RÓWNY WSZYSTKIM			
	DOBOM W ROKU	POROM NOCY	DOBOM W ROKU	POROM NOCY
Strefa ochronna "A" uzdrowiska; Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej Tereny zabudowy związanej ze stałym pobytem dzieci i młodzieży Tereny domów opieki społecznej terenów szpitali w miastach	64	59	50	40
Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego	68	59	55	45

Tereny zabudowy zagrodowej				
Tereny rekreacyjnowypoczynkowe				
Tereny mieszkaniowo-usługowe				
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców	70	65	55	45

Funkcją dominującą na obszarze analizy jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz wielorodzinna niskiej intensywności, uzupełniona rozwiniętą infrastrukturą komunikacyjną oraz usługami publicznymi. Ze względu na charakter wykształconej struktury funkcjonalnej obszaru, głównym źródłem hałasu jest komunikacja drogowa – samochodowa, tramwajowa, autobusowa. Na natężenie hałasu drogowego ma wpływ szereg uwarunkowań do których należą: natężenie ruchu drogowego, udział ilościowy taboru ciężkiego, prędkość ruchu pojazdów, a także ich stan techniczny, stan nawierzchni dróg oraz płynność ruchu.

Zainwestowane tereny wzdłuż ul. Europejskiej, Okulickiego oraz Ku Słońcu podlegają ochronie akustycznej jako tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, natomiast wzdłuż ul. Kwiatowej, w zachodniej części obszaru, jako tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Przy ul. św. Kingi zlokalizowana jest szkoła, podlegająca ochronie akustycznej jako teren zabudowy związanej ze stałym pobytem dzieci i młodzieży.

Najbardziej uciążliwe źródła hałasu drogowego na obszarze opracowania stanowią:

- ul. Europejska, gdzie hałas osiąga od **70 dB** do **75 dB** w porze dziennej oraz od **60 dB** do **65 dB** w porze nocnej, przekraczając w obrębie zabudowy mieszkaniowej dopuszczalne normy od **6 dB** do **11 dB** w porze dziennej oraz od **1 dB** do **6 dB** w porze nocnej;
- ul. Okulickiego, gdzie hałas osiąga od **65 dB** do **70 dB** w porze dziennej oraz od **50 dB** do **55 dB** w porze nocnej, przekraczając dopuszczalne normy od **1 dB** do **6 dB** w porze dziennej;
- ul. Ku Słońcu, gdzie hałas osiąga od **70 dB** do **75 dB** w porze dziennej oraz od **55 dB** do **60 dB** w porze nocnej, przekraczając dopuszczalne normy od **6 dB** do **11 dB** w porze dziennej oraz do **1 dB** w porze nocnej.
- ul. Kwiatowa, gdzie hałas osiąga od **70 dB** do **75 dB** w porze dziennej oraz od **60 dB** do **65 dB** w porze nocnej, przekraczając dopuszczalne normy od **2 dB** do **7 dB** w porze dziennej oraz od **1 dB** do **6 dB** w porze nocnej.

Klimat akustyczny obszaru jest charakterystyczny dla obszarów miejskich o wysokim stopniu zainwestowania i może powodować pewne uciążliwości w godzinach największej eksploatacji terenów komunikacyjnych.

3.1.6. Zanieczyszczenie powietrza

W układzie urbanistycznym obszaru opracowania główną formą zagospodarowania jest zwarta zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna lub wielorodzinna niskiej intensywności, uzupełniona ciągami komunikacyjnymi. Strukturę komunikacyjną obszaru

opracowania tworzą silnie eksploatowane ciągi komunikacyjne, w tym ul. Europejska, stanowiąca jedną z głównych arterii miasta. Ulice Kwiatowa oraz Okulickiego to węzły komunikacyjne, skupiające ruch samochodowy, tramwajowy oraz autobusowy. W bezpośrednim sąsiedztwie obszaru analizy znajduje się ul. Ku Słońcu – silnie eksploatowany ciąg komunikacyjny.

Jakość powietrza na obszarze analizy kształtowana jest głównie przez emisję pyłów i gazów komunikacyjnych. W mniejszym stopniu wpływ na stan jakości powietrza ma emisja niska – bardziej uciążliwa w sezonie grzewczym, emitowana przez indywidualne źródła ogrzewania.

Stan jakości powietrza na obszarze opracowania przedstawiony został w tabeli 2, wykonanej na podstawie danych uzyskanych z Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie (pismo DM.SZ.063-1.198.19.KJ).

Tab. 2 Średnioroczne stężenie zanieczyszczeń powietrza (źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GIOŚ)

Dopuszczalne poziomy zanieczyszczeń dla roku kalendarzowego [µg/m ³]	Dwutlenek siarki (SO ₂)	Dwutlenek azotu (NO ₂)	Pył zawieszony PM10	Pył zawieszony PM2,5	Ołów (Pb) w pyłe PM10	Benzen (C ₆ H ₆)
	20,00	40,00	40,00	25,00	0,50	5,00
Średnioroczne stężenie zanieczyszczeń [µg/m ³] w obszarze planu "Gumieńce – św. Kingi"	4,00	17,00	24,00	19,00	0,006	1,00

Dopuszczalne poziomy zanieczyszczeń występujących w powietrzu zawiera Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 roku w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu. Według norm ustalonych w tym rozporządzeniu, zanieczyszczenia powietrza na analizowanym obszarze nie przekroczyły dopuszczalnych poziomów.

Analiza wyników stężenia zanieczyszczeń dla obszaru analizy pozwoliła stwierdzić, że najbardziej uciążliwy jest pył zawieszony PM2,5, który powstaje w wyniku procesów spalania paliw i przekształceń innych zanieczyszczeń obecnych w powietrzu.

3.1.7. Szata roślinna

Szata roślinna obszaru opracowania jest bardzo zróżnicowana. Tworzy ją zarówno roślinność o charakterze ozdobnym towarzysząca zabudowie, a także roślinność charakterystyczna dla terenów podmokłych i zabagnionych występująca w obrębie użytku ekologicznego „Stawek na Gumieńcach”. Obecne są tutaj zarówno pospolite gatunki roślin

ozdobnych i owocowych, a także bardziej rzadkie gatunki flory porastające obszary podmokłe.

Zbiorowiska szuwarowe

Roślinność szuwarowa zajmuje część obszaru opracowania w obrębie użytku ekologicznego „Stawek na Gumieńcach”. Płaty szuwaru zbudowane są z *pałki szerokolistnej*, skupionej głównie wokół cieku Bukowa i dwóch utworzonych na nim zbiorników wodnych, wokół których występują fitocenozy innych zespołów szuwarowych, w tym *mozgi trzcinowej* oraz *turzycy błotnej*, uzupełnione przez *jeżogłówkę* oraz *rdest ziemnowodny*. Nad samym ciekami występuje także szuwar mannowy – *manny mielec*. Obrzeża szuwaru porastają licznie *wierzbowica kosmata*, *pokrzywa zwyczajna*, *rdest ziemnowodny*, a roślinność przechodzi stopniowo w zbiorowiska ruderalne. Na obszarze użytku ekologicznego dominują gatunki charakterystyczne dla siedlisk bagiennych, które cechuje duża zdolność do samooczyszczania i neutralizacji zanieczyszczeń.

Fot. 2 Roślinność szuwarowa na użytku ekologicznym "Stawek na Gumieńcach" (źródło: materiały BPPM w Szczecinie)

Zbiorowiska ruderalne

Roślinność ruderalną tworzą bujne, wielogatunkowe zbiorowiska, w których występuje *nawłóć późna* z udziałem rozmaitych traw, w tym *perzu zwyczajnego*, *trzcinnika piaskowego*. Występują one wokół szuwarów nad ciekami Bukowa, a także na mniejszych, niezagospodarowanych powierzchniach, głównie wzdłuż dróg.

Skwery

Na obszarze opracowania skwery zostały zorganizowane głównie wokół specjalnych obiektów, do których należy kościół oraz szkoła przy ul. św. Kingi. Pojedynczo występują także między zabudową sąsiadującą z pętlą tramwajową Gumieńce. Skwery te w większości zagospodarowane są zielenią o charakterze ozdobnym.

Ogrody przydomowe i zieleń międzyosiedlowa

Ogrody przydomowe, zorganizowane przy budynkach mieszkalnych zajmują przeważającą część obszaru opracowania i stanowią dominującą formę zieleni. Przeważają tutaj zadbane ogródki z udziałem drzew owocowych, krzewów oraz ozdobnych bylin. W niektórych ogrodach występują pojedyncze drzewa, takie jak *brzoza*, *kasztanowiec*, *świerk* czy *dąb*. Pomimo dużej gęstości zabudowy, wykształcony układ urbanistyczny obszaru analizy charakteryzuje się dużą ilością powierzchni pokrytych roślinnością, które często pełnią rolę ogrodzenia sąsiadujących ze sobą budynków.

Zieleń wysoka

Przyuliczne zadrzewienia występują na kilku odcinkach ul. Okulickiego. Wzdłuż ul. św. Kingi, przy terenie szkoły istnieje szpaler *cisów* podlegających ochronie gatunkowej. Na terenie szkoły, wzdłuż wschodniej granicy działki, występują drzewa nasadzone liniowo. Zadrzewienia na obszarze opracowania nie posiadają jednorodnej kompozycji, składają się z różnych gatunków zieleni wysokiej: *topoli*, *jarzębin*, *buków*, *brzozy*, *sumaków octowców* regularnie uzupełnianej i pielęgnowanej. Wzdłuż zachodniej granicy ul. Europejskiej występuje zieleń wysoka charakterystyczna dla terenów podmokłych, w której przeważają *wierzby*.

Fot. 3 Szpaler cisów przy ul. św. Kingi (źródło: materiały BPPM w Szczecinie)

3.1.8. Świat zwierzęcy

W wyniku presji antropogenicznej obszar opracowania utracił swój naturalny charakter w aspekcie zasobów przyrodniczych, w tym fauny. Powierzchnie utwardzone, zieleń pochodząca z nasadzeń, ciągi komunikacyjne o wysokim stopniu eksploatacji, a także zwarta zabudowa wpłynęły na zmniejszenie bioróżnorodności obszaru.

Miejskie środowisko obszaru opracowania jest miejscem życia tych gatunków zwierząt, które potrafiły przystosować się do życia na terenach zurbanizowanych lub tych, które od dawna towarzyszą siedzibom ludzkim. Najliczniejszą grupą zwierząt na omawianym terenie są ptaki: *gawrony*, *kawki*, *wróble domowe* oraz *sroki*. Na obszarze opracowania występują także licznie *gołębie domowe*, w tym *gołąb grzywacz*. Na zbiornikach przeciwpożarowych oraz wodach stawów odnotowano występowanie sporych grup *kaczek krzyżówek*.

Obszar opracowania w rejonie użytku ekologicznego „*Stawek na Gumieńcach*”, który stanowią tereny ruderalne i szuwały, wykazuje największą różnorodność pod względem występowania gatunków fauny. Panujące tutaj warunki sprzyjają występowaniu szeregu zwierząt, do których należą ssaki, płazy, owady czy stawonogi. Ponadto w tej części obszaru analizy występują **gatunki objęte ochroną częściową**, do których należą: *żaby zielone*, *żaba ziemna*, *żaba moczarowa*, *żaba zwinka*, *bóbr europejski* oraz *wydra*.

Rys. 3 Chronione gatunki fauny na obszarze opracowania (źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów BPPM w Szczecinie)

3.1.9. Walory krajobrazowe, dziedzictwo kulturowe i historyczne

Obszar opracowania zlokalizowany jest w południowo-zachodniej części miasta, w osiedlu Gumieńce. Początkowo obszar dzisiejszego osiedla stanowiły bardzo podmokłe i grząskie tereny, które zabudowano po uprzednim odwodnieniu, poprzez przekopanie kanału do Odry. Podstawą rozwoju przestrzennego osiedla były istniejące elementy ukształtowania i pokrycia terenu, a kierunek rozwoju układu urbanistycznego był uwarunkowany przebiegiem cieków Bukowa i Gumieniec. Pierwotny krajobraz osiedla został zmieniony w wyniku działań antropogenicznych, związanych z działalnością gospodarczą, skupioną początkowo wokół rolnictwa, następnie przemysłu. Gumieńce są osiedlem o średniowiecznej tradycji, przejawiającej się w zachowanym układzie urbanistycznym dawnej wsi, gdzie kościół stanowił centrum układu owalnicowego. W strukturze przestrzennej obszaru analizy występuje zabudowa historyczna o wartościach zabytkowych, tworząca jednolity zespół zabudowy mieszkaniowej w postaci zespołu skromnych, parterowych domków 1- lub 2-rodzinnych typu bliźniak i „enklaw” zabudowy o charakterze willowym i szeregowej wielorodzinnej.

Dzisiejszy krajobraz obszaru opracowania wykształcony został w wyniku zmian przestrzennych i funkcjonalnych. Obszar ten stanowi enklawę zabudowy mieszkaniowej, uzupełnionej zapleczem usługowym, infrastrukturą komunikacyjną oraz inżynierską, a także teren zieleni naturalnej z użytkiem ekologicznym. Na obszarze opracowania oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie występują elementy atrakcyjnego krajobrazu naturalnego – dolina rzeki Bukowa, Gumieniec oraz Jezioro Słoneczne. O atrakcyjności tego obszaru przesądza jego położenie względem centrum miasta, bardzo dobrze z nim skomunikowane, a także otoczenie terenami zieleni.

3.1.10. Zasoby naturalne

W granicach planu nie odnotowano występowania złóż surowców naturalnych.

3.2. Integralność ekologiczna obszaru

Lokalizacja, otoczenie i charakter omawianego terenu sprawia, że obszar planu sam w sobie stanowi barierę antropogeniczną w powiązaniach ekologicznych.

Przeważająca część obszaru znajduje się w granicach Systemu Zieleni Miejskiej. Dla terenów wchodzących w skład SZM w planach miejscowych ustala się wskaźnik powierzchni terenu biologicznie czynnego na nowo zagospodarowanych terenach min. 50% powierzchni działki budowlanej lub określonej w planach innej jednostki bilansowej.

Przez obszar planu przepływa rzeka Bukowa. Wszystkie doliny rzeczne (w tym także dolina Bukowej) z założenia są korytarzami ekologicznymi (migracyjnymi), które stanowią schronienie dla zwierząt i są swoistym szlakiem komunikacyjnym dla wielu gatunków roślin, zwierząt i grzybów. Korytarze ekologiczne dla prawidłowego funkcjonowania muszą być pozbawione barier ekologicznych, których obecność utrudnia lub całkowicie hamuje przemieszczanie się gatunków.

W aktualnym stanie zagospodarowania miasta, utrzymanie prawidłowego funkcjonowania doliny Bukowej jako lokalnego korytarza ekologicznego na całej jej długości (około 10 km) jest zadaniem niezwykle trudnym i napotykającym wiele przeszkód. Na wielu odcinkach rzeka ta poprzecinana jest trasami komunikacyjnymi, w miejscu których jest ciekim skanalizowanym. Ponadto dość długie jej odcinki znajdują się w obrębie gęstej zabudowy i ogródków działkowych, z których spływają do jej wód substancje powodujące jej eutrofizację (wyraźnie widoczna sytuacja na zarastającym Jeziorze Słonecznym, które tworzy Bukowa, wypływając z ogrodów działkowych na Gumieńcach). Szereg tych dokonanych w niedalekiej przeszłości zmian w obrębie doliny Bukowej, powoduje ograniczenia dla migrujących gatunków roślin, zwierząt i grzybów.

Omawiany teren również stanowi barierę antropogeniczną hamującą swobodną migrację gatunków. Wartości ekologiczne doliny Bukowej zachowane zostały na terenie zieleni naturalnej z użytkiem ekologicznym.

Występujące na obszarze płaty ekologiczne mają lokalny charakter, tworzy je kompleks szuwarów i terenów pokrytych roślinnością ruderalną w rejonie użytku ekologicznego „*Stawek na Gumieńcach*”, skwery, trawniki. Intensywnie rozwinięte tereny komunikacji oraz zabudowy stanowią barierę w funkcjonowaniu korytarzy ekologicznych.

3.3. Obszary i obiekty chronione

W granicach obszaru opracowania, poza stanowiskami zwierząt objętych ochroną częściową, znajduje się **użytek ekologiczny „*Stawek na Gumieńcach*”**, powołany uchwałą nr X/287/07 Rady Miasta Szczecin z dnia 11.06.2007 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. nr 86, poz. 1430). Celem powołania użytku ekologicznego „*Stawek na Gumieńcach*” jest ochrona przed dewastacją półnaturalnego rozlewiska wodnego z bogatą roślinnością przywodną, będącego miejscem żerowania i pobytu licznych gatunków dzikiego ptactwa (w tym wodnego). Jest to rozległe obniżenie o powierzchni 1,89 ha, które zajmują głównie szuwały i turzycowiska, porastające łożami, wierzbami oraz olszami. Obszar ten jest miejscem rozrodu pospolitych ptaków wróblowatych i wodnych oraz miejscem występowania *żab zielonych, wydry i bobra europejskiego*.

Na terenie użytku ekologicznego „*Stawek na Gumieńcach*” obowiązują następujące zakazy i ograniczenia:

1. niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
2. wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
3. uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
4. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
5. likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
6. zmiany sposobu użytkowania ziemi;

7. wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
8. umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
9. zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub osio roślin i grzybów chronionych;
10. umieszczania tablic reklamowych.

Obszar planu znajduje się w strefie zwykłej ochrony **Głównego Zbiornika Wód Podziemnych** (GZWP-122 „Dolina Kopalna Szczecin” – Decyzja Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 23.12.1998 r., Nr DGKdn/BJ/489-6153). Należy przestrzegać ustalonych warunków hydrogeologicznych dla ochrony tego zbiornika wynikających z dokumentacji geologicznej, zatwierdzonej przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Celem ochrony **Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP-122**, jest zapobieganie przenikania zanieczyszczeń z powierzchni terenu, infiltracji zanieczyszczonych wód powierzchniowych oraz przesączaniu się zanieczyszczonych wód podziemnych z poziomów nadległych. Dodatkowo w granicach obszaru opracowania występuje **teren ochrony pośredniej ujęcia wody podziemnej „Świerczewo”**, który podlega ochronie na podstawie odrębnych przepisów prawa.

3.4. Zidentyfikowane problemy ochrony środowiska

W środowisku obszaru opracowania, a także w jego najbliższym otoczeniu, występują wartościowe z przyrodniczego punktu widzenia tereny. Należą do nich rzeka Bukowa, zieleń naturalna w obrębie użytku ekologicznego „Stawek na Gumieńcach”, ciek Gumieniec oraz Jezioro Słoneczne. Środowisko obszaru opracowania narażone jest na wysoką presję antropogeniczną, przejawiającą się rozszerzeniem stref mieszkaniowej, komunikacyjnej i usługowej. Intensywna działalność ludzka prowadzi do zwiększenia zanieczyszczenia powietrza i obciążenia akustycznego przez komunikację samochodową – indywidualną i zbiorową oraz tramwajową, przekształcenia szaty roślinnej oraz zanieczyszczenia wód powierzchniowych (napływ zanieczyszczeń z górnej części zlewni, wody opadowe z terenów komunikacyjnych, wysypywanie odpadów).

Największym zagrożeniem dla środowiska obszaru opracowania, mogącym prowadzić do zmniejszenia jego walorów przyrodniczych, jest niekontrolowane zajmowanie obszaru użytku ekologicznego „Stawek na Gumieńcach” przez prywatnych właścicieli gruntów bezpośrednio z nim sąsiadujących, wykorzystywanie go w celu niezorganizowanej rekreacji, a także składowanie odpadów.

3.5. Potencjalne zmiany stanu środowiska przy braku realizacji planu

Obszar analizy to teren zurbanizowany, w którego strukturze funkcjonalnej dominuje funkcja mieszkaniowa. Do najbardziej wartościowych walorów krajobrazu kulturowego należy historyczna struktura przestrzenna, w której występują obiekty i elementy historyczne. Z przyrodniczego punktu widzenia największe walory posiada hydrogeniczne zagłębienie terenu użytku ekologicznego „Stawek na Gumieńcach”.

Celem planu jest ustalenie sposobu zabudowy i zagospodarowania obszaru w sposób harmonijny i spójny w odniesieniu do istniejącej struktury przestrzennej. Odstąpienie od realizacji ustaleń planu miejscowego może mieć negatywne skutki dla środowiska i przestrzeni. Brak regulacji planistycznych dla analizowanego obszaru, spowoduje utrudnienia w określeniu zasad kształtowania polityki przestrzennej, może skutkować niekontrolowanym rozlewaniem powierzchni zainwestowanych, wprowadzeniem w krajobraz obszaru elementów o charakterze dysharmonijnym, a także chaotycznym rozwojem struktury funkcjonalnej.

Dzięki realizacji zapisów planu miejscowego rozwój przestrzenny będzie prowadzony z zachowaniem racjonalnego wykorzystania zasobów przestrzennych oraz ochrony środowiska.

4. Cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia planu

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym i sposoby ich uwzględnienia

Cele polityki ekologicznej ustanowione na szczeblu krajowym uwzględniają cele ochrony środowiska rangi europejskiej, zawarte w dyrektywach Unii Europejskiej. Na szczeblu krajowym ochrona środowiska prowadzona jest na podstawie przyjętej w 1997 roku Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz w oparciu o strategię i programy środowiskowe, przede wszystkim „Politykę ekologiczną państwa 2030”, „Krajową strategię ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej” oraz „Strategię gospodarki wodnej”.

Regionalna polityka ochrony środowiska prowadzona jest w oparciu o „Program ochrony środowiska województwa zachodniopomorskiego 2030”. Program zawiera takie działania na rzecz ochrony środowiska jak: dążenie do poprawy stanu środowiska w województwie, ograniczenie negatywnego wpływu zanieczyszczeń na środowisko, ochrona i rozwój walorów środowiska, a także racjonalne gospodarowanie jego zasobami. Określa on konkretne działania, które należy podjąć w celu ochrony klimatu i jakości powietrza, przygotowania do zmian klimatu, a także podnoszenia świadomości ekologicznej czy dążenia do zmniejszenia emisji dwutlenku węgla.

„Program ochrony środowiska miasta Szczecin na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028” jest dokumentem zawierającym priorytetowe cele oraz zadania na rzecz ochrony środowiska. Program ten stanowi podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem na poziomie miasta,

jednocześnie integruje występujące lokalnie zagadnienia ochrony środowiska z założeniami ochrony środowiska wskazanymi w dokumentach tworzonych na wyższych szczeblach administracji.

Dyspozycje miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Gumieńce – św. Kingi” realizują cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym, regionalnym oraz lokalnym. Podstawowym celem uwzględnionym podczas sporządzania planu był trwały, stabilny i zrównoważony rozwój dla osiągnięcia ładu społecznego, ekonomicznego, ekologicznego i przestrzennego przy uwzględnieniu uwarunkowań wynikających z ochrony konserwatorskiej staromiejskiego układu urbanistycznego. Ustalenia planu mają na celu osiągnięcie harmonijnego zagospodarowania przestrzennego, pozwalającego na rozwój obszaru, a także społeczności go zamieszkującej, bez negatywnego wpływu na środowisko.

Ustalenia planu kształtują zagospodarowanie obszaru opracowania, zgodnie z obowiązującym systemem prawnym oraz uwzględniają cele i problemy związane z ochroną środowiska.

Plan w swych zapisach realizuje następujące wytyczne programów dotyczących ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym, krajowym, regionalnym oraz lokalnym, dotyczące poszczególnych komponentów środowiska.

Tab. 3 Zapisy miejscowego planu wypełniające określone cele środowiskowe (źródło: opracowanie własne na podstawie Programu Ochrony Środowiska Miasta Szczecin na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028)

Zasoby Przyrodnicze	
Ochrona wartości przyrodniczych i krajobrazowych	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wprowadzenie programu zieleni uzupełniającej; ▪ wskazanie występowania wartościowego drzewostanu; ▪ objęcie Systemem Zieleni Miejskiej części obszaru planu, który warunkuje zachowanie powierzchni biologicznie czynnej na poziomie min. 50%; ▪ zakaz wprowadzania niepożądanych gatunków roślin, ze wskazaniem ich eliminacji z zagospodarowania; ▪ ochrona wód powierzchniowych; ▪ wprowadzenie nowych terenów zieleni urządzonej, w tym częściowe zagospodarowanie terenów zieleni w otoczeniu użytku ekologicznego „Stawek na Gumieńcach” jako strefy buforowej pomiędzy zabudową mieszkaniową
Zrównoważone użytkowanie zasobów przyrodniczych	
Zwiększenie roli zielonej infrastruktury w łagodzeniu skutków zmian klimatu	
Wzmocnienie funkcji społecznej i ekologicznej terenów zieleni	
Wody i Gospodarowanie Wodami	
Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych oraz podziemnych	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dopuszczenie odprowadzania wód opadowych i roztopowych z terenów przyległych na teren zieleni naturalnej z użytkowaniem ekologicznym; ▪ zachowanie w otwartym korycie rzeki Bukowa, z dopuszczeniem

<p>Ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi związanymi ze zmianami klimatycznymi</p>	<p>przebudowy i regulacji w ramach naturalnego koryta w terenie Z.G.7512.ZN;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zakaz pomniejszania powierzchni zbiorników wód powierzchniowych w terenie Z.G.7512.ZN; ▪ obowiązek zagospodarowania wód opadowych i roztopowych poprzez retencjonowanie i wykorzystanie ich do celów własnych lub częściowe opóźnione odprowadzenie do istniejącej lub nowej kanalizacji deszczowej w obszarze lub poza obszarem planu ▪ dopuszczenie stosowania indywidualnych i lokalnych rozwiązań do odprowadzania wód opadowych i roztopowych do wód powierzchniowych oraz na lub do gruntu ▪ dopuszczenie lokalnych systemów zagospodarowania wód opadowych i roztopowych na potrzeby odwodnienia terenów przyległych, wykorzystujące błękitno-zieloną infrastrukturę
<p>Jakość Powietrza Atmosferycznego</p>	
<p>Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dopuszczenie realizacji ogniw fotowoltaicznych i kolektorów słonecznych z uwzględnieniem kompozycji całości elewacji budynku; ▪ dopuszczenie budowy indywidualnych i lokalnych niskoemisyjnych źródeł wytwarzających niezależnie lub w skojarzeniu energię elektryczną, ciepło i chłód; ▪ ustalenie zasad realizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii
<p>Przeciwdziałania negatywnym skutkom zmian klimatu</p>	
<p>Hałas</p>	
<p>Poprawa klimatu akustycznego poprzez dążenie do obniżenia hałasu co najmniej do poziomu obowiązujących standardów</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dokonanie klasyfikacji terenów elementarnych, ze względu na ich funkcję, pod względem ochrony akustycznej
<p>Gospodarka Wodno-Ściekowa</p>	
<p>Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ określenie warunków realizacji systemu wodociągowego; ▪ ustalenie zasad odprowadzania ścieków sanitarnych; ▪ określenie zasad zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, w tym dopuszczenie wykorzystania błękitno-zielonej infrastruktury; ▪ obowiązek rozwiązań inżynierskich zmniejszających zużycie wody, energooszczędne lub wykorzystujące odnawialne źródła energii

Osiągnięcie tych celów wpływa na zasobooszczędność, wsparcie dla zielonej gospodarki i konkurencyjność gospodarki niskoemisyjnej oraz budowanie odporności miasta na zmiany klimatyczne.

5. Analiza i ocena potencjalnego oddziaływania na środowisko

Realizacja założeń planu, a także późniejsza eksploatacja obszaru i jego komponentów, zgodna z określonymi w planie ustaleniami, spowoduje zróżnicowane zmiany w środowisku. Charakter, intensywność oraz zasięg tych oddziaływań, zależą będą od stopnia realizacji zapisów planu miejscowego.

Oddziaływanie ustaleń wynikających z planów miejscowych jest emitowane na etapie realizacji przyjętych ustaleń oraz eksploatacji obszaru. Oddziaływania na etapie realizacji planu są skutkiem głównie prac budowlanych. Skutki te mają charakter powierzchniowy, chwilowy, a w odniesieniu do środowiska wiążą się z likwidacją niektórych obiektów flory i fauny. Negatywny charakter tych oddziaływań jest częściowo kompensacyjny, a prowadzenie go w sposób świadomy, z zastosowaniem materiałów i maszyn dostosowanych do warunków, pozwala na minimalizację negatywnego wpływu na środowisko. Oddziaływania na etapie eksploatacji obszaru przez człowieka pochodzą ze sposobów użytkowania przestrzeni i obecnych w niej obiektów. Oddziaływania można scharakteryzować na podstawie poszczególnych cech wpływających na elementy środowiska przyrodniczego i antropogenicznego (Tab. 3).

Tab. 4 Charakterystyka oddziaływań ustaleń planu miejscowego (źródło: opracowanie własne).

ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	
Bezpośredniość oddziaływania	bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane
Okres trwania	długoterminowe, średnioterminowe, krótkoterminowe
Częstotliwość	stałe, chwilowe
Charakter zmian	pozytywne, negatywne, bez znaczenia
Zasięg	miejscowe, lokalne, ponadlokalne, regionalne, ponadregionalne
Trwałość przekształceń	nieodwracalne, częściowo odwracalne, odwracalne, możliwe do rewaloryzacji
Intensywność przekształceń	nieistotne, nieznaczne, zauważalne, duże, zupełne

Przedmiotowy obszar stanowią tereny w większości zainwestowane, poddany silnej presji antropogenicznej związanej z eksploatacją obszaru, jako terenu o funkcji mieszkaniowej. Przewidywane zmiany zagospodarowania obszaru nie będą powodowały negatywnych oddziaływań na wartościowe elementy środowiska przyrodniczego.

5.1. Powierzchnia ziemi

Ze względu na aktualne zagospodarowanie omawianego terenu, którymi są głównie tereny intensywnej zabudowy, uznano, że realizacja inwestycji z zakresu budownictwa nie będzie wiązała się z problemami wynikającymi ze struktury geologicznej obszaru, a także nie wpłynie negatywnie na powierzchnię ziemi. Obszar jest zagospodarowany przez zwartą zabudowę mieszkaniową, w związku z czym naturalna rzeźba terenu uległa już lokalnym przekształceniom w wyniku działań antropogenicznych. Utrzymanie i zakaz utwardzania istniejących terenów zieleni urządzonej i naturalnej w obrębie użytku ekologicznego pozwala na utrzymanie zdolności retencyjnej, a także będzie skutkować korzystnym utrzymaniem stanu powierzchni ziemi w obrębie formy ochrony przyrody. Ponadto w planie ustalono procentową udział powierzchni biologicznie czynnych, w większości na poziomie 50% powierzchni działki budowlanej, które również będą pełnić rolę powierzchni retencyjnych. Największe przekształcenia powierzchni ziemi będą związane są z działaniami techniczno-inżynierskimi, a zasięg tych zmian warunkowany będzie skalą inwestycji

W związku z powyższym nie przewiduje się negatywnych oddziaływań na powierzchnię ziemi w związku z realizacją ustaleń omawianego planu.

5.2. Wody powierzchniowe i podziemne

Utrzymanie w odpowiednim stanie użytku ekologicznego występującego w granicach opracowania jest uzależnione od stosunków wodnych obszaru. Zapisy planu wykluczają zagospodarowanie terenu zieleni naturalnej wraz ze zbiornikami wodnymi i użytkowaniem ekologicznym, które pogorszyłyby obecnie panujące stosunki wodne na tym obszarze, a tym samym wpłynęłyby niekorzystnie na strukturę szaty roślinnej i świata zwierząt związanych z tym terenem. Bezpośrednia zlewnia istniejących zbiorników wodnych jest w znacznym stopniu powierzchnią uszczelnioną, co znacznie ogranicza ich naturalne zasilanie poprzez kierowanie wód opadowych i roztopowych z terenów zabudowy przyległej do tego obszaru bezpośrednio do kanalizacji. Wynikiem takich działań mogą być w najlepszym wypadku duże wahania poziomu wód zbiorników wodnych, a w najgorszym ich osuszenie. W związku z tym, w celu przeciwdziałania skutkom takich scenariuszy, w planie dopuszczono odprowadzenie wód opadowych i roztopowych z terenów przyległych na teren zieleni naturalnej ze zbiornikami wodnymi i użytkowaniem ekologicznym. Zapis ten daje możliwość zasilania tego obszaru, a tym samym utrzymania istniejących wartości przyrodniczych.

Występująca na obszarze planu rzeka Bukowa, której stan jakościowy oceniony jest w waloryzacji przyrodniczej Szczecina jako bardzo zły, chroniona jest zapisami planu. W terenie elementarnym **Z.G.7512.ZN** dla cieku Bukowa ustalono obowiązek jego zachowania w otwartym korycie, z dopuszczeniem przebudowy i regulacji w ramach naturalnego koryta. Zbiorniki wód powierzchniowych, częściowo znajdujące się w granicach użytku ekologicznego, wskazane są do zachowania z zakazem pomniejszania ich powierzchni. Teren elementarny w całości objęty jest zakazem zabudowy kubaturowej. Realizacja zapisów planu pozwoli na zabezpieczenie występujących w granicach opracowania wód powierzchniowych przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym.

Instytucja zajmująca się konserwacją i utrzymaniem cieku Bukowa zmierza do poprawy stanu i ochrony stanu technicznego rzeki. W połączeniu z zagospodarowaniem obszaru zgodnym z planem miejscowym, prognozuje się pozytywne zmiany w stosunku do wód Bukowej.

Na obszarze opracowania zlokalizowany jest Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 122 - Dolina kopalna Szczecina oraz teren ochrony pośredniej ujęcia wody podziemnej „Świerczewo”, które podlegają ochronie na podstawie odrębnych przepisów prawa.

W celu zatrzymania wody w planie wskazano obowiązek zagospodarowania wód opadowych i roztopowych poprzez retencjonowanie i wykorzystywanie ich do celów własnych lub częściowe odprowadzenie do istniejącej lub nowej kanalizacji deszczowej w obszarze lub poza obszarem planu. Dopuszcza się także: stosowanie indywidualnych i lokalnych rozwiązań do odprowadzania wód opadowych i roztopowych do wód powierzchniowych oraz na lub do gruntu; lokalne systemy zagospodarowania wód opadowych i roztopowych na potrzeby odwodnienia terenów przyległych, wykorzystujące błękitno-zielona infrastrukturę. Są to rozwiązania sprzyjające ochronie środowiska i budowaniu odporności miasta na skutki zmian klimatycznych.

Prognozuje się, że realizacja zapisów planu nie będzie miała negatywnego wpływu na stan wód podziemnych na obszarze opracowania.

5.3. Klimat

Zapisy planu nie dopuszczają realizacji inwestycji, które miałyby wpływ na zmianę lokalnych warunków klimatycznych. Nie przewiduje się wprowadzania w układ urbanistyczny obszaru analizy znacznych powierzchni utwardzonych, które mogłyby mieć wpływ na zmianę mikroklimatu. Dodatkowo ustalenia planu określają procentowy udział powierzchni biologicznie czynnej, co zapobiega nadmiernemu utwardzaniu powierzchni. Dzięki objęciu przeważającej części obszaru SZM, powierzchnie biologicznie czynne większości terenów elementarnych nie mogą być niższe niż 50% powierzchni działki budowlanej. Przewiduje się, że w wyniku realizacji postanowień planu lokalny topoklimat nie ulegnie zmianie w odniesieniu do stanu obecnego.

Realizacja zapisów planu wraz ze spełnieniem wymogów zawartych w Uchwale Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 26 września 2018 r. tzw. „antysmogowej” (nr XXXV/540/18) będą skutkowały zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń i poprawą klimatu. W niniejszej uchwale ograniczeniami i zakazami objęto w szczególności następujące instalacje: kotły centralnego ogrzewania i ogrzewacze pomieszczeń tj. kominki, piece kaflowe, kozy itp., wykorzystujące przede wszystkim paliwa stałe np. muły i flotokoncentraty węglowe, węgiel brunatny, paliwa niespełniające wymagań jakościowych określonych w przepisach odrębnych.

5.4. Klimat akustyczny i zanieczyszczenia powietrza

Realizacja zapisów planu nie przewiduje zwiększenia intensywności zabudowy mogącej generować zwiększony ruch komunikacyjny, którego skutkiem będzie wzrost poziomu hałasu czy zanieczyszczeń. Regularne remonty oraz bieżące modernizacje układu drogowego z dopasowaniem do aktualnych potrzeb związanych z mobilnością (np. drogi rowerowe) mogą w przyszłości wpłynąć na lokalne poprawienie klimatu akustycznego.

W planie zachowuje się i utrzymuje tereny zieleni oddzielające enklawę zabudowy mieszkaniowej od ul. Europejskiej, które absorbują zanieczyszczenia powietrza, a także pełnią funkcję zieleni izolacyjnej od hałasu samochodowego.

W miejscowym planie dokonano klasyfikacji akustycznej poszczególnych terenów elementarnych, ze względu na ich funkcję. Tereny o funkcji usługowej wskazane są jako tereny podlegające ochronie akustycznej zgodnie z przepisami odrębnymi.

Prognozuje się, że klimat akustyczny oraz jakość powietrza na obszarze opracowania nie ulegną pogorszeniu na skutek realizacji zapisów planu w odniesieniu do stanu obecnego.

Wszystkie przytoczone wyżej rozwiązania planistyczne oraz obowiązujące normy prawa powszechnego powinny przyczynić się do minimalizacji uciążliwości mogących wyniknąć z eksploatacji zabudowy i zagospodarowania obszaru powstałych pod rządami planu.

5.5. Szata roślinna, świat zwierzęcy, różnorodność biologiczna

Największe wartości przyrodnicze w granicach opracowania posiada obszar użytku ekologicznego „*Stawek na Gumieńcach*” wraz z otaczającym go terenem zieleni naturalnej. Pomimo tego, że jest enklawą mocno izolowaną i otoczoną zabudową, istniejące tutaj warunki sprzyjają występowaniu szeregu zwierząt, w tym **gatunków objętych ochroną częściową**, do których należą: *żaby zielone, żaba ziemna, żaba moczarowa, żaba zwinka; bóbr europejski oraz wydra*. Ustalenia planu wskazują na obowiązek ochrony tego obszaru oraz występujących na nim wartościowych gatunków fauny. Dodatkowo stworzono bufor oddzielający teren zieleni naturalnej od terenów zabudowy mieszkaniowej poprzez wydzielenie terenów zieleni urządzonej.

Poza terenem użytku ekologicznego, bioróżnorodność obszaru jest niska. Zapisy planu przewidują zachowanie terenów zieleni przydomowej poprzez utrzymanie poziomu powierzchni biologicznie czynnych na poziomie min. 50% powierzchni działki budowlanej w większości terenów elementarnych. Ustalenia planu przewidują ochronę istniejących skwerów zieleni poprzez zakaz ich zabudowy oraz nadanie im funkcji zieleni urządzonej. Przewidują także ochronę zieleni wysokiej występującej wzdłuż ul. Okulickiego oraz św. Kingi. W terenach drogowych wskazano dopuszczenie bądź obowiązek realizacji programu zieleni uzupełniającej.

5.6. Krajobraz

Najbardziej wartościowe elementy krajobrazu obszaru opracowania stanowią układ urbanistyczny wraz z obiektami o wartościach zabytkowych, a także teren zieleni naturalnej z użytkiem ekologicznym.

W granicach obszaru została wyznaczona *strefa ochrony konserwatorskiej historycznej struktury przestrzennej*, w której występują obiekty o wartościach zabytkowych oraz układ urbanistyczny wyróżniający się wysokim stopniem zachowania historycznej kompozycji zespołu zabudowy. Obiekty o wartościach zabytkowych oznaczone są na rysunku planu i podlegają ochronie poprzez szczegółowe zapisy planu. W granicach wyznaczonej strefy ochronie podlegają:

- a) historyczne rozplanowanie, układ ulic i placów wraz z zachowaniem niskiej intensywności zabudowy,
- b) wnętrza urbanistyczne wykształcone przez:
  - historyczną linię zabudowy, wyznaczoną przez fronty obiektów o wartościach zabytkowych,
  - układy istniejących przedogródków przynależnych kompozycyjnie do budynków,
  - historyczną kompozycję układu zieleni i zespołu zabudowy w układzie obrzeżnym, wolno stojącym, bliźniaczym lub szeregowym, tworząca kompleks zabudowy o jednolitym charakterze;
- c) obiekty o wartościach zabytkowych z wartościową kompozycją architektoniczną, wykończeniem i detalem,
- d) historyczne elementy zagospodarowania ulic:
  - nawierzchnia brukowana ulicy Różanej i Łódzkiej z kostki kamiennej,
  - zadrzewienia przyuliczne.

Realizacja ustaleń planu dotyczących krajobrazu umożliwi harmonijny rozwój przestrzenny obszaru, przy zachowaniu wartościowych elementów obecnej struktury przestrzennej.

5.7. Zasoby naturalne

W obszarze opracowania nie odnotowano występowania złóż surowców naturalnych, zatem nie wystąpi oddziaływanie na ten komponent środowiska, wynikające z realizacji ustaleń planu.

5.8. Zabytki i dobra materialne

W granicach strefy ochrony konserwatorskiej historycznej struktury przestrzennej obszaru znajdują się obiekty o wartościach zabytkowych, chronione poprzez zapisy planu. Zapisy te przyjmują brzmienie:

- a) obowiązuje utrzymanie istniejącej lub w przypadku przekształceń przywrócenie historycznej kompozycji obiektów,
- b) zakazuje się zmiany liczby, wielkości i kształtów otworów okiennych i drzwiowych w elewacji od strony ulicy,
- c) dopuszcza się rozbudowę budynków wyłącznie od strony ogrodowej lub zaplecza działki, z uwzględnieniem niezbędnego zakresu przekształceń dachów i bryły budynku z dostosowaniem nowych elementów do istniejącej kompozycji obiektu,
- d) w przypadku przebudowy poddaszy dopuszcza się dodatkowe doświetlenie wyłącznie poprzez okna połaciowe,
- e) obowiązuje kształtowanie dachów, z uwzględnieniem pozostałych ustaleń planistycznych:
  - utrzymanie lub odtworzenie jednolitej kolorystyki, typu dachówki lub pokrycia dachu na całym dachu budynku,
  - zastosowanie na dachach stromych pokryć ceramicznych lub ceramiczno-podobnych,
- f) obowiązuje odbudowa w nawiązaniu do wysokości, formy dachu i kompozycji obiektu rozebranego przy zachowaniu historycznych linii zabudowy.

Realizacja ww. zapisów pozwoli na konserwację i utrzymanie odpowiedniego stanu obiektów o wartościach zabytkowych. W terenie podlegającym silnej presji antropogenicznej zapisy te decydują o harmonijnym dopasowaniu nowego zagospodarowania do wartościowych obiektów, dzięki czemu zostanie zachowana spójność obszaru przy niezbędnych przekształceniach związanych z rozwojem przestrzennym.

5.9. Zdrowie i warunki życia ludzi

Zapisy planu wykluczają możliwość realizacji przedsięwzięć stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi. Ustalenia planu wyznaczają ramy do stworzenia przestrzeni, w której utrzymane zostaną wartości historyczne, wyznaczone funkcje są dopasowane do potrzeb mieszkańców, a wartościowy przyrodniczo obszar zieleni naturalnej zostanie zabezpieczony przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym. Zapisy zawarte w planie mają na celu zapewnienie odpowiedniej jakości życia i wykorzystania potencjału inwestycyjnego obszaru.

Z uwagi na dotychczasowy charakter zagospodarowania i sposób użytkowania terenu objętego planem, a także kontynuację w zapisach planistycznych wykształconej struktury przestrzennej, nie przewiduje się negatywnych oddziaływań na mieszkańców oraz użytkowników terenu. Kwalifikacja akustyczna terenów w granicach obszaru opracowania pozwala na zabezpieczenie ich przed niekorzystnym klimatem akustycznym, mającym charakter uciążliwego w granicach analizy.

W celu zapewnienia wyższej jakości życia oraz bezpieczeństwa mieszkańców i użytkowników, w miejscowym planie wprowadzono ustalenia pozwalające na zachowanie i właściwą ochronę elementów środowiska przyrodniczego. Ustalenia planu regulują także sposób rozwoju infrastruktury inżynierskiej i komunikacyjnej, które w bezpośredni sposób decydują o poziomie życia na danym obszarze.

5.10. Obszar Natura 2000 i jego integralność

Dokumentowany obszar nie został wskazany do szczególnej ochrony w ramach europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000. Realizacja ustaleń planu nie wpłynie na cele i przedmiot ochrony tego obszaru oraz jego integralność.

5.11. Powierzchniowe formy ochrony przyrody

W graniach obszaru opracowania znajduje się użytek ekologiczny „Stawek na Gumieńcach” powołany Uchwałą Nr L/708/94 z dnia 16 maja 1994 roku (zmienioną Uchwałą Nr X/287/07 Rady Miasta Szczecin z dnia 11 czerwca 2007 r., zmieniona Uchwałą Nr XXXI/830/17 Rady Miasta Szczecin z dnia 20 czerwca 2017 r.).

W planie teren użytku ekologicznego wraz z sąsiednimi terenami zieleni przeznaczony jest na zieleń naturalną, z wydzieleniami wewnętrznymi na zieleń urządzoną, która ma stanowić bufor pomiędzy zabudową mieszkaniową, a terenem o wysokich wartościach przyrodniczych.

Ze względu na znaczne przekształcenie środowiska przyrodniczego w bezpośrednim sąsiedztwie doliny Bukowej i zbiorników wody powierzchniowej, częściowo stanowiących użytek ekologiczny „Stawek na Gumieńcach”, a także liczne bariery antropogeniczne, teren ten stanowi niedostępny, odizolowany obszar, pełniący jednak rolę lokalnego centrum bioróżnorodności. Realnym zagrożeniem dla tego obszaru jest presja antropogeniczna generowana przez mieszkańców sąsiedniej zabudowy mieszkaniowej, objawiająca się niekontrolowanym wnikaniem terenów użytkowanych jako zieleń rekreacyjna/przydomowa w tereny zieleni naturalnej, a także zanieczyszczanie tych obszarów przez odpady, w tym zielone, mogące być źródłem gatunków niepożądanych lub inwazyjnych. Kolejnym zagrożeniem dla wartości przyrodniczych tego obszaru jest obniżanie się poziomu wody, a także wszelka ingerencja w stosunki wodne obszaru.

Waloryzacja przyrodnicza miasta Szczecin z 2018 roku wskazuje, iż działaniami koniecznymi dla zachowania i utrzymania istniejącej bioróżnorodności na obszarze użytku ekologicznego „Stawek na Gumieńcach” jest zakaz dokonywania niekorzystnych zmian stosunków wodnych, kontrolowanie stanu lub ochrona lokalna obiektu, włączenie społeczności lokalnej w zarządzanie i ochronę obszaru.

Obszar użytku ekologicznego „Stawek na Gumieńcach” chroniony jest na podstawie odrębnego prawa, a także poprzez zapisy planu które wprowadzają zakaz zabudowy kubaturowej, a także zabezpieczają stosunki wodne, ograniczając możliwość ich zmiany. Dzięki zestawieniu zapisów ekologicznych i inżynierskich, obszar zieleni naturalnej z użytkowaniem ekologicznym zachowa swoje wartości przyrodnicze.

6. Przewidywane znaczące oddziaływania

6.1. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Opis stanu środowiska na obszarze objętym opracowaniem, wraz z przewidywanym oddziaływaniem, wynika z obowiązku wypełnienia zapisów ustawy z dnia 3 października 2008 roku (Dz.U.2021.247.zpóźn.zm) o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

W niniejszej prognozie, w rozdziale 3.1. *Stan zasobów środowiska*, opisano uwarunkowania przyrodnicze całego obszaru planu „Gumieńce – św. Kingi” w Szczecinie uwzględniając skalę ocenianego dokumentu, jak również dostępne opracowania przyrodnicze. Ponadto w obowiązujących aktach prawnych, ustawodawca nie sprecyzował pojęcia „znaczące oddziaływanie”. Jedynym aktem, którym można posłużyć się w ocenie oddziaływania przedsięwzięć na środowisko jest Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, które określa rodzaje przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oraz potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Jednakże należy pamiętać, iż skala

miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wymusza jedynie określenie przeznaczenia terenu i jego funkcję. Organ sporządzający plan nie jest w posiadaniu szczegółowych parametrów planowanych zamierzeń, które ujawniane są np. na etapie projektu budowlanego. Zatem w prognozach oceniających mpzp analizuje się i ocenia skutki, które mogą wynikać wyłącznie z projektowanego przeznaczenia terenów.

Wobec powyższego w tym miejscu odstąpiono od zwiększenia szczegółowości opisu stanu środowiska przyrodniczego, jaki umieszczono w przywołanym wyżej rozdziale niniejszej prognozy.

6.2. Identyfikacja znaczących oddziaływań

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, określa rodzaje przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oraz potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Obszar objęty planem nie będzie miejscem lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać oraz potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Przewidywane oddziaływanie na środowisko obszaru objętego planem związane będzie z posadowieniem nowej zabudowy, modernizacją infrastruktury komunikacyjnej i inżynierskiej, a także eksploatacją terenu zgodnie z ustalonym w projekcie planu przeznaczeniem. Dzięki zapisom planu negatywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze podczas realizacji jest ograniczone do minimum, wywołując pozytywny wpływ na środowisko kulturalne oraz warunki życia mieszkańców. Oddziaływanie negatywne, wynikające z eksploatacji obszaru zależy od sposobu użytkowania przestrzeni, a także najbliższego otoczenia. Na obszarze opracowania głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza jest emisja pyłów oraz zanieczyszczeń gazowych, pochodząca z transportu. Transport jest także źródłem hałasu, zakłócającego klimat akustyczny obszaru.

Ze względu na stopień zainwestowania obszaru, obecny stan środowiska przyrodniczego oraz dotychczasową funkcję, ustalenia planu nie będą miały wpływu na pogorszenie stanu środowiska przyrodniczego na tym obszarze. Oddziaływania te nie zostały zidentyfikowane jako wpływające znacząco negatywnie na stan środowiska (Tab.4).

Tab. 5 Identyfikacja znaczących oddziaływań na środowisko (źródło: opracowanie własne)

ETAP REALIZACJI PLANU	ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	RODZAJE ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO
Etap budowy/przebudowy	bezpośrednie, krótkoterminowe, chwilowe, miejscowe, częściowo odwracalne, przekształcenia zauważalne	zwiększone zanieczyszczenia powietrza, hałas, powstawanie odpadów budowlanych
Etap eksploatacji	bezpośrednie, długoterminowe, stałe, lokalne, możliwe do rewaloryzacji, przekształcenia nieznaczne	utrzymanie poziomu emisji zanieczyszczeń i hałasu, ochrona wód powierzchniowych, w tym cieku Bukowa przed dalszą degradacją, ochrona krajobrazu kulturowego, zachowanie min.50% powierzchni biologicznie czynnej w strukturze SZM, zachowanie wartościowych gatunków flory i fauny występujących na obszarze, uregulowanie użytkowania terenów bezpośrednio sąsiadujących z terenem zieleni naturalnej Z.G.6012.ZN

Na każdym etapie inwestycji należy przestrzegać wymogów ochrony środowiska. Priorytetowe jest zapewnienie bezpieczeństwa dla zdrowia, życia ludzkiego i środowiska. Inwestor przedsięwzięcia powinien posiadać wszelkie wymagane prawem pozwolenia i umowy dotyczące korzystania ze środowiska, nadzorować prawidłowe funkcjonowanie urządzeń, zapewnić przestrzeganie przepisów prawa, w tym przepisów z zakresu ochrony środowiska. W miejscowym planie regulowane są te zagadnienia, które zostały wskazane w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i które stanowią przedmiot ustaleń planu. Plan nie może narzucać działań o charakterze technicznym (w znaczeniu stosowanej techniki i technologii), organizacyjnym (funkcjonowania i struktury organizacyjnej podmiotów) i zapobiegawczym.

6.3. Transgraniczne oddziaływania

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Gumieńce – św. Kingi” w Szczecinie nie uwzględnia działań, których realizacja skutkowałaby oddziaływaniem transgranicznym.

7. Działania zapobiegawcze

7.1. Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko

Ustalenia planu dopuszczają budowę, przebudowę i modernizację obiektów. Stały monitoring i konserwacja, wprowadzanie nowych technologii i rozwiązań zgodnych

z obowiązującym prawem umożliwi funkcjonowanie obiektów bez pojawienia się uciążliwości, które mogłyby być skutkiem wystąpienia poważnych awarii.

Na etapie realizacji ustaleń planu należy zagospodarować przestrzeń analizowanego terenu w sposób minimalizujący niepożądane przekształcenia. W związku z realizacją ustaleń wynikających z planu miejscowego dla analizowanego terenu zaleca się:

- ochronę przed wycinką istniejących drzew oraz uzupełnienie istniejących zadrzewień ulicznych;
- ochronę przed zanieczyszczaniem wód powierzchniowych i podziemnych oraz unikanie składowania jakichkolwiek materiałów czy substancji, mogących stanowić zagrożenie dla ochrony wód powierzchniowych i podziemnych;
- uwzględnienie w trakcie prac budowlanych zasad ochrony komponentów środowiska, w tym gleby, ziemi, naturalnego ukształtowania terenu oraz stosunków wodnych;
- w trakcie przygotowania i realizacji inwestycji z zakresu budownictwa należy zapewnić oszczędne korzystanie z terenu, a wykorzystanie i przekształcenie elementów przyrodniczych dopuszcza się wyłącznie w zakresie koniecznym do realizacji konkretnych inwestycji.

7.2. Rozwiązania mające na celu kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

W niniejszej prognozie przyjęto pojęcie kompensacji przyrodniczej w rozumieniu ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2013 poz. 1232 z późn. zm.) – zespół działań obejmujących w szczególności roboty budowlane, roboty ziemne, rekultywację gleby, zalesianie, zadrzewianie lub tworzenie skupień roślinności, prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej lub tworzenie skupień roślinności, prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej na danym terenie, wyrównania szkód dokonanych w środowisku przez realizację przedsięwzięcia i zachowanie walorów krajobrazowych. Ponadto art. 75 ww. ustawy stanowi, iż wymagany zakres kompensacji przyrodniczej w przypadku przedsięwzięć, dla których była przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (czyli m.in. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego), określa **decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach oraz inne decyzje**, przed wydaniem których została przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Zatem w myśl tej ustawy działania kompensacyjne powinny być podejmowane na etapie realizacji ustaleń omawianego w niniejszej prognozie planu, równocześnie z budową obiektów lub tuż po jej zakończeniu.

Zastosowanie w praktyce ustaleń ekologicznych omawianego planu wraz z rozwiązaniami opisanymi w rozdziale 7.1. niniejszej prognozy, powinny prowadzić do

zachowania równowagi przyrodniczej na terenie, gdzie pełnione będą podstawowe funkcje miejskie.

8. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w planie

Biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg projektowanego planu oraz brak oddziaływań na cele i przedmiot ochrony w obszarze Natura 2000, nie przedstawiono rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

9. Metody analizy skutków realizacji postanowień planu

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym Prezydent miasta w celu oceny aktualności planów miejscowych dokonuje co najmniej raz w czasie kadencji Rady Miasta, analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium. W tym okresie dokonuje się oceny skutków realizacji ustaleń, między innymi, analizowanego projektu planu w kontekście złożonych wniosków. Możliwość realizacji tych wniosków będzie również uzależniona od skutków realizacji obowiązującego planu na środowisko przyrodnicze i warunki życia mieszkańców. Kontrole i monitoring poszczególnych komponentów środowiska wykonuje się w ramach przepisów prawa powszechnie obowiązującego oraz prawa lokalnego.

10. Podsumowanie i wnioski

Prognoza oddziaływania na środowisko przyrodnicze jest dokumentem, który opisuje prawdopodobne skutki realizacji ustaleń planu na poszczególne elementy środowiska. Dokument nie jest oceną zasadności realizacji założeń przewidzianych w planie.

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a także przepisy szczególne, są podstawą sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania. Ustalone w planie przeznaczenie terenów na poszczególne funkcje, struktura ich wykorzystania, a także zasady ich zagospodarowania, powinny być zgodne z zasadami racjonalnej gospodarki zasobami środowiska oraz zapewnienia prawidłowych warunków życia ludności. Każde działanie, wraz ze skutkami przestrzennymi, środowiskowymi oraz czasowymi, powinno być zgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Obszar objęty planem to teren silnie zurbanizowany, w którym struktura funkcjonalna oparta została na funkcji mieszkaniowej. Najbardziej wartościowe elementy środowiska przyrodniczego w granicach obszaru analizy posiada teren zieleni naturalnej

z użytkiem ekologicznym, a także zbiorniki wody powierzchniowej oraz ciek Bukowa. Każdy z tych elementów uwzględniony został w zapisach planu, których celem jest zminimalizowanie skali negatywnych oddziaływań, związanych z zagospodarowaniem i użytkowaniem obszaru.

Przeznaczenie terenów w miejscowym planie dokonane zostało w sposób zabezpieczający tereny posiadające wysokie walory przyrodnicze, zapobiegając ich degradacji poprzez niewłaściwe zagospodarowanie oraz użytkowanie. Wpływ realizacji zapisów planu na środowisko przyrodnicze zidentyfikowany został w niniejszym dokumencie. Nie stwierdzono, by realizacja ustaleń planu wpłynęła negatywnie na któryś komponent środowiska przyrodniczego, pogarszając jego aktualny stan. Z punktu widzenia uwarunkowań ekofizjograficznych, ustalenia planu ograniczają do minimum działania, które mogłyby mieć negatywny wpływ na zasoby środowiska.

Wnioski

1. W granicach obszaru planu występują chronione gatunki zwierząt oraz użytek ekologiczny „Stawek na Gumieńcach”, które zostały uwzględnione w zapisach planu.
2. Ustalenia planistyczne uwzględniają ochronę występujących na obszarze wód powierzchniowych, a także ustalają zasady dotyczące retencji.
3. Ustalenia planu i wynikające z ich realizacji następstwa będą miały charakter miejscowy, nie spowodują negatywnego wpływu na środowisko.
4. Ustalenia planistyczne zachowują historyczny charakter dzielnicy urozmaicony zielenią, poprzez szczegółowe określenie kompozycji i form zagospodarowania i zabudowy.
5. Korzystnym oddziaływaniem realizacji zapisów planu na zdrowie i jakość życia mieszkańców będzie utrzymanie istniejących i wprowadzenie nowych terenów zagospodarowanych zielenią, służących rekreacji i wypoczynkowi.
6. Przyjęte rozwiązania planu w zakresie funkcjonalnym i przestrzennym nie naruszają ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Szczecin, wyników Waloryzacji przyrodniczej Szczecina i Waloryzacji przyrodniczej województwa.

11. Literatura i materiały źródłowe

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy wykorzystano informacje zawarte w niżej wymienionych projektach, dokumentach i opracowaniach:

- Blaski i cienie życia w mieście, Wszechświat nr.10-12, Agnieszka Pieniążek, Warszawa, 2013r.;
- Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Gumieńce – św. Kingi” w Szczecinie;
- Klimat województwa zachodniopomorskiego, Cz. Koźmiński, B. Michalska, M. Czarnecka – Akademia Rolnicza w Szczecinie, Uniwersytet Szczeciński, Szczecin, 2007 r.;
- Mapa akustyczna miasta Szczecin;
- Mapa osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi, Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa, 2017 r.;
- Opracowanie ekofizjograficzne do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Gumieńce – św. Kingi”, Proeko, Gdańsk, sierpień 2004 r.;
- Program ochrony środowiska miasta Szczecin na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028;
- Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Szczecin na lata 2020-2025;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Szczecin, Uchwała Rady Miasta Szczecin Nr XXXIX/1061/22 z dnia 26 kwietnia 2022 r.;
- Waloryzacja przyrodnicza Szczecina, Biuro Konserwacji Przyrody, Szczecin, 2018 r.;
- Waloryzacja Przyrodnicza Województwa Zachodniopomorskiego, Biuro Konserwacji Przyrody, Szczecin, 2010 r.;